

הערל פרק שמיני יבמות

ע"א

עין משפט נר מצוה

א מ"א מ"ב פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ב מ"ג מ"ד פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ג מ"ה מ"ז פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ד מ"ח מ"י פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ה מ"י מ"ב פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ו מ"ג מ"ד פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ז מ"ה מ"ז פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ח מ"ח מ"י פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
ט מ"י מ"ב פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'
י מ"ג מ"ד פ"ט מהלכות
קרבן פסח הלכה ז'

קונם שאני נהנה
לעירלים. מה שאני נהנה
מן העירלים אסור עלי
בקונם. וקונם הוא לשון
הקדש (ע"ב ב"ב). צריך
להטיף ממנו דם ברית.
מיטיף שמה עלה כנושה
הוא (שבת קלה). דברה
תורה בלשון בני אדם.
הכי משפטו בני אדם
(נדרים ב.). הלצתו חמה.
שגף ממנו החול ואל
מגופו (שבת קלז).

מוסף רש"י

קונם שאני נהנה
לעירלים. מה שאני נהנה
מן העירלים אסור עלי
בקונם. וקונם הוא לשון
הקדש (ע"ב ב"ב). צריך
להטיף ממנו דם ברית.
מיטיף שמה עלה כנושה
הוא (שבת קלה). דברה
תורה בלשון בני אדם.
הכי משפטו בני אדם
(נדרים ב.). הלצתו חמה.
שגף ממנו החול ואל
מגופו (שבת קלז).

בו המרת דת פוסלת בו'. זו דכל ערל לא צעו למדרש הכי דאין
ערלות פוסלת צמעשר דלחומרל דרשינן ומוקמינן ליה לחייב
צמנה ומרור ומנו דצן נכר לא שייך למדרש הכי זו אינו אוכל אכל
אוכל הוא צמנה ומרור דלא צמשינן דלא אסור צמנה ומרור לא

אליטריך דלמו מנה ומרור קדושה
אית צבו ואי צעו למימר אכל חייב
צמנה ומרור פשיטא הוא דחייב
לעשות תשובה ולקיים כל המצוות וצו
דמושב ושכיר פי' צקונטרס דלא דרש
מידי משום דאוקימנא (לעיל דף ע"ג).
כולה קרא לגזירה שיה ועקרינן ליה
מפשטיה לגמרי ונראה שר"ל דליידי
דכתביה רחמנא צערל וצן נכר כתביה
נמי צמושב ושכיר וכה"ג אמר לקמן
(דף ע"ג). ליידי דכתביה והנותר כתיב
נמי ממנו ומייהו לא הו מנש כי הכא
דחתם הו כנו פטשה שגאמרה ונשתי
צציל דבר שנתחדש צה ור"ת מפרש
דצו דמושב ושכיר לגופיה כדאמר
לקמן (שם) גצי תלתא ממנו חד
לגופיה ואית ספרים דגרסי הכא זו

דערל וצן נכר זו אין אוכל אכל
אוכל צמנה ומרור וצו דמושב ושכיר
צו המרת דת פוסלת וכן ככל הספרים
צסוף מי שהיה טמא (פסחים דף ע"ג).
ושם וכן משמע צפרק כל שעה (שם דף
כ"ח). וצערי פסחים (שם דף ק"ב).
דמתרוייהו צו דערל וצן נכר דרשינן
אכל אוכל צמנה ומרור ומיישב ר"י
הגירסות דשייך דמושב ומנו דצן נכר
לידרוש אכל אוכל צמנה ומרור
לאצמשינן דחייב לאכול צמנה ומרור
אם עשה תשובה אע"ג דצפסח אין
אוכל שהיה מומר צשעת עשיית פסח
וצו דמושב ושכיר נמי שייך למדרש מיניה
צו המרת דת פוסלת דמושב ושכיר
עוצד כוכבים איירי כדפרישית לעיל:

ואין המרת דת פוסלת במעשר.
צסוף מי שהיה טמא (פסחים
דף ע"ג). ור"ת צכל הספרים ואין
המרת דת פוסלת צמנומה ושכיר
ממעטינן תרוייהו מחד צו דצו משמע
צו ולא דצברים אחרים ואליטריך
למעוטי תרוייהו תרומה דלא גילף
צגזירה שיה דמושב ושכיר ומעשר
צגזירה שיה דמנו ממנו:

דאי בתב רחמנא ערל בו'. אע"ג
דליטריך למכח תרוייהו
משום צו דליטריך למכח צתרוייהו
(ה) דהיה לכותבם צקראי דלריכי:
שאני נהנה בו'. לא גרס שאני דאם
כן לא הו נדר דהיינו דבר שאין צו ממש
שאיין אסור על עצמו כלום כמו שאני
ישן דלא אסור כלום אי לא אסור קונם
עניי צשינה כדאמר צריש אלו מותרין
(גדלים טו). אלא אומר ר"ת דגרס שאני
נהנה כלומר מה שאני נהנה יהא עלי
קונם ומייהו גרס ספיר שאני דאין
לרך התנא לקדק צלשונו כדאשכחן
צפ' צתרא דגדלים (דף ע"ג פ"א) קונם
שלא אסת מצן לפני צהמתן וצצצועות
צפ"ג (דף ע"ג). הרי עלי שלא לאכול
צצר ושלא לשמות יין דכהאי גוונא לא
חל המדרש: ויהי מו"ץ נינהו והתנן
מעת

המרת דת פוסלת. דאם המיר דמו ונתכרו מעשיו לצעו צששמיס
אמר רחמנא לא יאכל צו: ה"ג כל ערל לא יאכל צו למה לי. צו מאי
ממעט. ולא גרסינן דמושב ושכיר כלל דהא אוקימנא כולי קרא לג"ש
ועקרינן ליה מפשטיה לגמרי: ממנו. אל תאכלו ממנו נא. כיון דאמרת

צו למעוטי ממנו נמי למעוטי משמע:
לדבריה כו'. לקמן צפרקין (דף ע"ג).
תלתא ממנו כתיבי צפסח כו': ורבי
עקיבא האי סושב ושכיר דפסח מאי
עבדי ליה. הא ליכא לאוקמי צעצד
עברי כלל: לאיחוי ערבי וצגעוטי
מהול. שלא יאכל צפסח: צגעוטי. שם
אומה שמוהלין עצמן: והני מוליין
נינהו. צתמיה ולי' למעוטייהו הא
ערלים נינהו ומכל ערלי' מימעטי:
צערלי ישראל. לענין נדר מוליין נינהו
דלך אחר לשון צו דאם וישראלים
לא קרי להו ערלים ועובדי כוכבים
לא קרי להו מוליין: וקטן שגולד
מהול. וקסבר ר"ע קטן שגולד מהול
צריך להטיף ממנו דם ברית: ור"א.
דלא ממעט להו חול לטעמיה דאמר
צהחולן גר שמת ולא טבל גר מעליא
הוא וצקטן מהול צצירה ליה א"ל
להטיף ממנו דם ברית: קטן שגולד
מוך שגולה. מהו לסוכו שגולד של
תרומה. דקיימנא לן (שבת דף ע"ג).
דסיכה כשתיה דנפקא לן מותצא
כמיס צקרב וצשמן צעלמומיו:
מעצבא. מאכילת תרומה: אין לי.

לעצב צפסח אלא מילת זכריו שיש
לו צשעת עשיה דגצי מילת זכריו
כתיב (שמות יג) ואי יקרב לעשותו
והיינו שחיטה וגצי עבדיו כתיב (שם) אז
יאכל צו דאפילו לא היה ליה עצד
צשעת עשיה והיה לו צשעת אכילה
מעצבו מן אכילת פסחו: מנין לישן
כו'. דגצי צנים נמי אם ראי לימול
צשעת אכילה ולא היה לו צשעת
עשיה מנין מעצבו מאכילת פסחו:
סמולד לומר אז או. אז יקרב לעשותו
אז יאכל צו: אלא זכריו. דמצינן
להו צשעת אכילה אלתא דלא הו
צשעת עשיה היכי דמי לאו דאיתילוד
צניי צניי: אלא הכא צשחללנא חמה.
שהיה חולה ונתרפא ונתחללה ונשתלפה
ממנו חמה: וניסוב ליה כל צשעה.
ואי צניי צניי איתפח אחי מעצב ליה
מאכילה אחי לא מטא ומניה דגניא
לקמין יוס הצרחתו כיוס הולוד דעד ו'
יומי לא מהלינן ליה: דיהיבין ליה.
שצבר נתפסא זה שמונה ימים ומל
שמיני שלו להיות ערב הפסח: ונימהליס
מזפרא. וכיון דמזפרא צר מהילא
הוא אשתכח דמעצב ליה מעשיה
ולמה לי קרא לרבוויי שעת אכילה:
מעת

ביני אלא זכריו דאיתנהו בשעת אכילה וליתנהו בשעת עשיה היכי
משכחת לה לאו דאיתילוד בין עשיה לאכילה ש"מ ערלות שלא בזמנה
הויא ערלות אמר רבא ויתסברא יהמול לו כל זכר אמר רחמנא ואו
יקרב לעשותו והאי לאו בר מהילא הוא אלא הכא במאי עסקינן
כגון שחלצתו חמה וניתוב ליה כל שבעה (דאמר שמואל שחלצתו חמה
נותנין לו כל שבעה) דיהיבין ליה כל שבעה ונימהליה מצפרא בעינן
קונם שאני נהנה. אין להקשות היכי פריך ממדים ללישנא דקרא צצנדרים הלך אחר לשון צני
ליה מקרא שגאמר כי כל הגויס ערלים וכל צית ישראל ערלי לצ ואין להקשות מוכל ערל לא יאכל צו דהוא לא איטריך אלא
לישראל ויש מקומות שהתנא לומר מדרים מלישנא דקרא כגון הכא וצריש פסחים (דף ע"ג). גצי הללויה כל כוכבי אור דקאמר הא
קממע לן דלור כוכבים אור הוא למאי נפקא מינה לנודר כדמתן הנודר מן האור אסור צאורן של כוכבים והיינו דוקא היכא שאין
הלשון ידוע מייתי ספיר ראייה מלישנא דקרא אכל צמקוס שלשון צני אדם חלוק מלישנא דקרא צצנדרים הלך אחר לשון צני אדם
כדאמר צפרק האומר משקלי (ערכין דף ע"ג). דלורייתא היד עד הפרק צצנדרים הלך אחר לשון צני אדם:

תורה אור השלם

1. ובי גזר אהרן גר
ועשה פסח לוי המול לו
כל זכר ואי יקרב לעשותו
ודקה באורח הקרין וכל
ערל לא יאכל בו.
2. שבות יב מה
אמרו רבא כגון שהיו אביו
ואמו רבי אכל הכא רבה הוא
דמטיף כגון שחלצתו חמה,
ס שנת קלו. ובס"א כל זה
אינו ס"א וצנטי,
חן שמונת יום, ס מהללס
קטן, חן וצ"ג, ט וצ"ע
מוס' ע"ז מ. ד"ה ה"ג
קונס).
3. איש איש מקורע אהרן
והוא צרוע או נב
בקדשים לא יאכל עד
אשר יטהר ודבנע ככל
טמא נפש או איש אשר
תצא מגופו שבת צרוע.
4. ויקרא כב
וכל זר לא יאכל קדש
תושב ברוך וצביר לא
יאכל קדש: ויקרא כב
תושב וצביר לא
יאכל בו: שבות יב מה
6. וכל עבד איש מקנת
קסא ומקתה ארו אז
יאכל בו: שבות יב מה

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה דלי ווי'
צתרוייהו היה ליה
לכותבם: